LATEST EVENTS IN THE SECOND HALF OF 2018

On September 6–7, 2018, Kazan hosted the International Research and Practice Conference “Gayaz Iskhaki and the National Revival of the Tatars in the Early Twentieth Century”. It was dedicated to the 140th anniversary of Gayaz Iskhaki, a classic of Tatar literature, prominent publicist and public figure. The event was organized by the Institute of Language, Literature and Art named after G. Ibragimov, the Academy of Sciences of the Republic of Tatarstan. The conference was attended by scientists from near and far abroad (Turkey, the USA, Azerbaijan), from the cities of St. Petersburg, Cheboksary, Kazan, Naberezhnye Chelny, the representatives of the Writers' Union of the Republic of Tatarstan and mass media, teachers of educational institutions, librarians, etc. Presentations were made by Tyuley Duran, the head of the Gayaz Iskhaki Foundation (Turkey), Prof. Yulai Shamil-oglu, the University of Wisconsin, Ph.D. (USA), Gummatov Khuraman, a leading researcher of the Nizami Institute of Literature at the Azerbaijan National Academy of Sciences (Azerbaijan), and others. On September 7, 2018, in the Academy of Sciences of the Republic of Tatarstan, Gayaz Iskhaki’s original documents and his personal archive were presented by the Chairman of the Tyuly Durran Charitable Foundation to the G. Ibrahimov Institute of Language, Literature and Art, the Academy of Sciences of the Republic of Tatarstan. The conference participants visited the G. Iskhaki Historical Memorial and the Ethnographic Museum in the village of Kutlushkino, the Chistopolsky municipal district.

On September 14, 2018, a literary evening dedicated to the memory of Nabi Dauli took place in the House of Literature in Magdeburg. The event was organized in the framework of cooperation between the Institute of History of the Academy of Sciences of the Republic of Tatarstan, the Institute of Caucasus, Tatar and Turkestan Studies (ICATAT), LKJ (Saxony-Anhalt) and the Tatarlar-Deutschland Association (Berlin). The guests of honor were the writer’s relatives, employees of the Institute of History, the Academy of Sciences of the Republic of Tatarstan and ICATAT. The Tatar delegation visited the places of N. Dauli’s war imprisonment (the Gestapo prison (Darmstadt, Magdeburg), the prison camp “Shtalag 9b”, the cemetery of Soviet prisoners of war (Bad Orb), the concentration camp “Magda” (Magdeburg), etc.), and met with local historians, and the representatives of the Tatar communities of Frankfurt and Berlin.

In Tatarstan and the CIS countries, events were held within the framework of the Year of S. Mardjani. On September 20–21, 2018, the International Conference “The Scientific Heritage and Social Activities of Shigabutdin Mardzhani” took place at the Academy of Sciences of the Republic of Tatarstan, dedicated to the 200th anniversary of Shigabutdin Mardzhani, an outstanding Tatar scholar and educator. The con-

ference was organized by the Sh. Mardzhani Institute of History, the Academy of Sciences of the Republic of Tatarstan, with the support of the Ministry of Education and Science of the Republic of Tatarstan and the Academy of Sciences of the Republic of Tatarstan. About 100 scientists from the USA, Great Britain, Hungary, Jordan, Serbia, Japan, Turkey, the CIS countries, and the regions of the Russian Federation took part in the conference. The opening ceremony of the exhibition "Shigabutdin Mardzhani. Tatar Character" took place in the Manezh Exhibition Hall of the Kazan Kremlin. It presented his manuscripts and publications, the gallery of his portraits created by Kazan artists, as well as the calligraphic works dedicated to the great Tatar theologian.

On October 16, Round Table Discussions, devoted to Sh. Mardzhani's life and work, were held in Uzbekistan in Bukhara with the participation of V. Shaikhraziev, the Deputy Prime Minister of Tatarstan, the scientists of the Academy of Sciences of the Republic of Tatarstan, the Institute of History named after Sh. Mardzhani, the Bulgarian Islamic Academy, and the Bukhara Tatar National Cultural Center. The guests from Tatarstan visited memorable places associated with S. Mardzhani's stay in Bukhara.

On October 31, the International Research and Practice Conference dedicated to the 200th anniversary of Shigabutdin Mardzhani was held at the Center of the Tatar community in Finland, attended by the scientists of the Academy of Sciences of the Republic of Tatarstan, KFU, and the Sh. Mardzhani Institute of History.

On November 20, 2018, the opening ceremony of the monument to the theologian and scholar took place in Kazan on the embankment of Lake Kaban. It was attended by President of Tatarstan Rustam Minnikhanov, State Counselor of the Republic of Tatarstan Mintimer Shaimiev, Mayor of Kazan Ilsur Metshin, Mufti of the Republic of Tatarstan Camil Samigullin, relatives of S. Marjani and representatives of the public. The monument, designed by the Tatar sculptor Baki Urmanche, is made of white marble.

On November 29, a series of lectures was given at Kazan Federal University aimed at promoting the heritage of S. Mardzhani. The lectures were delivered by the scientists and theologians from Kazan Federal University, the Russian Islamic Institute, and the madrasah of Kazan.

On December 6, 2018, Moscow hosted the 3rd International Research and Educational Conference "Shagabutdin Mardzhani's Readings" on the topic: "The Muslim Civilization of Eurasia: the Concept of the Ummah Development". The conference was organized by the Muslim Spiritual Board of the Russian Federation, the Council of Muftis of Russia, the Secretariat of the International Muslim Forum, and the Moscow Islamic Institute. The event was supported by Moscow State University named after M. V. Lomonosov, the Institute of Asian and African Countries, St. Petersburg State University, Kazan (Privolzhsky) Federal University, and the Institute of Oriental Studies of the Russian Academy of Sciences. The conference was attended by the representatives of the government bodies, the rectors of leading state and religious universities, famous scholars and cultural figures. The event was dedicated to the 200th anniversary of Shigabutdin Mardzhani, an outstanding Tatar religious thinker and scholar (1818–1898), and the 200th anniversary of the Institute of Oriental Studies of the Russian Academy of Sciences.

On October 11–14, Leo Tolstoy Institute of Philology and Intercultural Communication, Kazan Federal University, held the 9th International Research and Practice Forum "Preservation and Development of Native Languages in a Multinational State: Problems and Prospects". The forum included 5 conferences: 9th International Research and Practice Conference "Preservation and Development of Native Languages in a Multinational State: Problems and Prospects", the 6th International Research and Practice Conference "Literature and Artistic Culture of Turkic Peoples in the Context of East-West", the 7th International Research and Practice Conference "Art and Art Education in the Context of Intercultural Interactions", the 3rd International Research and Practice Conference "Preservation of Artistic and Historical Environment of the Modern City as a Spiritual Factor of Culture". Over 300 participants from Russia and abroad attended the forum. The forum hosted a number of events, promoting the work of the Tatar poet Robert Minnullin to celebrate his 70th birthday. During plenary and breakout sessions the participants of the forum expressed the need to coordinate work with various regions of Russia, develop Turkic languages and culture, solve existing problems, and promote teaching and learning the native, Russian and foreign languages by the younger generation.

On October 11–14, Leo Tolstoy Institute of Philology and Intercultural Communication, Kazan Federal University, hosted the International Research and Practice Conference "Turkic Onomastics: From the Origins to Today". The conference aimed to identify topical issues of Turkic onomastics, expand academic contacts of the Kazan Turkic-Tatar Onomastic School, consolidate scholars of the Turkic world, working in onomastics. The participants were 110 scholars, teachers, graduate students and undergraduates from Turkey, Kazakhstan, Uzbekistan, Turkmenistan, as well as from universities and research centres from the Russian Federation (Tatarstan, Bashkortostan, Chuvashia, Moscow, St. Petersburg, Volgograd, Yakutsk, Tobolsk, Tyumen, etc.) The conference was held in the context of the research project funded by the Russian Foundation for Basic Research (RFBR), the Government of the Republic of Tatarstan. At the plenary and breakout sessions, the participants raised the issues related to the history and current state of the onomastics of Turkic-speaking peoples.

On October 17–19, 2018, the annual International Turkological Symposium was held in the city of Eskisehir of Turkey at the University of Osmangazi. Its aim was to bring Turkologists from all over the world together. Scientists from Turkey, Azerbaijan, Kazakhstan, Uzbekistan, Turkmenistan, Kyrgyzstan, China, Mongolia, Afghanistan, Ukraine, Macedonia, Poland, Hungary, Albania, as well as from Tatarstan, Bashkortostan, Chuvashia and other republics took part in the work of this symposium.

The International Congress dedicated to the 200th Anniversary of the Institute of Oriental Studies of the Russian Academy of Sciences took place on October 27–28, 2018. It brought together 600 prominent Russian and foreign political and public figures, scholars, researchers, and experts, including those from KFU. The forum participants discussed the problems of Oriental studies, the development of Islam in the modern world, the ways of building up relations among Russia, the East and the West, and the economic opportunities of the East in the field of Interactions among Civilizations.

On November 1, 2018, Nizhny Novgorod held the 15th All-Russian Research and Practice Conference "Faizkhanov Readings" dedicated to "The Role of the Spiritual Administration of Muslims in the Unity of the Russian Ummah". The readings celebrated the 200th birth anniversary of Sh. Mardzhani, the 195th birth anniversary of Kh. Faizkhanov, and the 25th anniversary of the Spiritual Administration of Muslims of the Nizhny Novgorod region. Representatives of the government, scientific and public intelligentsia, religious leaders and scholars, sociologists from the Russian Federation attended the conference. The event was organized by the Spiritual Administration of Muslims of the Russian Federation, the Institute of Asian and African Countries of Lomonosov Moscow State University, the Moscow Islamic Institute, the Khusain Faizkhanov Islamic Institute of Nizhny Novgorod, the Spiritual Administration of Muslims of the Nizhny Novgorod region, and the Russian Council of Muftis with the support of the Fund for Support of Islamic Culture, Science and Education.

On November 11–14, the International Research and Practice Conference "Ayaz Gilyazov and His Legacy in the World and National Culture" took place at Kazan Federal University. The conference aimed at reviewing and discussing fundamental problems related to the modern perception of the works by the Tatar writer, the study of problems and poetics of his works, their theatrical and cinematic interpretations, and little-known sources of his biography. Two hundred people, including scholars from Hungary, Germany, Turkey, Kazakhstan, Khakassia, Bashkortostan, Udmurtia, Tatarstan, Moscow, St. Petersburg, Tyumen, etc. attended the conference. Special guests at the conference were Consul General of Hungary Adam Stifter, Consul General of Kazakhstan Erkin Valitkhanovich Tukumov, and Arpad Galgotzi, a Hungarian translator of Russian literature. The conference featured the opening ceremony of the photo exhibition "Ayaz Gilyazov and His Era: Tatars and Tatarstan", which displayed the photographs from the writer's personal archive, as well as from the collections of photographers Edward Khakimov, Zufar Bashirov, Rifkat Yakupov, and KSU alumni. The plenary session concluded with the

presentation of “A. M. Gilyazov’s Works in Six Volumes”. Radif Rafkatovich Zamaletdinov, Director of the Institute of Philology and Intercultural Communication, summarized the proceedings of the department staff on the project “Promoting A. M. Gilyazov’s Works in Russia and Abroad”. The conference participants visited the Tatar cemetery: they laid flowers on A. M. Gilyazov’s grave, and paid tribute to the figures of Tatar culture and science buried there. The conference was held with the financial support of the Ministry of Culture of the Republic of Tatarstan.

2018 was declared the Turkic Year of Chingiz Aitmatov.

On November 11–14, Kazan Federal University held the International Research and Practice Conference “Chingiz Aitmatov’s Creative Works in the Context of East-West”, dedicated to the 90th anniversary of the writer. The conference was attended by over 80 scholars, including literary scholars from Turkey, Kyrgyzstan, Azerbaijan, Kazakhstan, Chuvashia, Bashkortostan, Tatarstan, Udmurtia, Mordovia, etc. The conference addressed topical issues of modern aitmatology, the problems of preserving national literature in the context of globalization, etc. The conference was held with the financial support of the Ministry of Education and Science of the Republic of Tatarstan.

On November 22, in Moscow, the Group of Strategic Vision “Russia-Islamic World” organized the 2nd International Forum of Writers and Intellectuals “Aitmatov Readings for the Dialogue among Cultures”. The event was attended by the scholars of the Academy of Sciences of the Republic of Tatarstan and the staff of local history museums of the Republic of Tatarstan. The Republic of Tatarstan was represented by L. R. Fazleeva, a Deputy Prime Minister of the Republic of Tatarstan, I. Kh. Ayupova, the Minister of Culture of the Republic of Tatarstan, A. I. Abzalov, the Head of the Department of Culture of the Executive Committee of Kazan, and D. F. Zagidullina, the Vice-President of the Academy of Sciences of the Republic of Tatarstan.

On December 12, Kazan hosted the International Research and Practice Conference “Revival of National Literatures in the 2nd Half of the 20th Century and Chingiz Aitmatov”. Among the conference participants were scholars, researchers, university professors, methodologists, graduate students, applicants from the regions of the Russian Federation, the CIS, and neighboring countries. The organizer of the Conference was the Academy of Sciences of the Republic of Tatarstan.

On November 14–16, the Kazan Conservatory hosted the International Conference “Music in the Turkic-Muslim World: the Secular and the Religious”. Scholars from the UK, Turkey, Turkmenistan, Uzbekistan and Russia attended the conference. Ethnomuscologists, Turkologists-musicologists, music historians, Islamic scholars presented the results of their research based on different ethnoregional cultures.

The 8th International Forum “Islam in the Multicultural World” was held in Kazan on November 14–16, 2018. The event was attended by leading scholars, representatives of the spiritual administrations of Muslims from Russia, Islamic universities, and madrassas. The conference was organized by Kazan (Volga region) Federal University, the Institute of Oriental Studies of the Russian Academy of Sciences, the Muslim Spiritual Board of the Republic of Tatarstan, the Bulgarian Islamic Academy, the Russian Islamic Institute (Kazan), the Muslim Spiritual Board of the Russian Federation, the Centre for Islamic Studies of the Academy of Sciences of the Republic of Tatarstan. The forum held a number of events: International Conferences “Muslim Countries in the System of Modern International Relations”; All-Russian Research and Practice Conference “Monitoring ‘Islamic Radicalism in the Regions of the Russian Federation’” (in memory of E. M. Primakov), “Current Issues of Turkology: Russia and the Turkish-Muslim world”; Round Table Discussions “Religion and the State in the Middle East: Problems of Interaction”, “Problems of De-Radicalization of Young People in the Post-Soviet Space”, “Strategies and Practices of Intercultural Communication in the Post-Secular Society”, “Theological and Legal Thought of the Islamic World”; the Foresight Session: “The Future of Integration Processes in the Context of the Migration Crisis: Russia’s Experience for Europe”.

The all-Russian scientific and practical conference "Development of regional studies in the Russian Federation: features and main directions" was held at the Institute of Tatar encyclopedia and regional studies of the Academy of Sciences of the Republic of Tatarstan (ITER) on December 6-7, 2018. The forum included the presentation of the first volume of the illustrated encyclopedia "Settlements of the Republic of Tatarstan", which presents information about 14 municipal districts (Agryz, Aznakaevsky, Aksubaevsky, Aktanyshsky, Alekseevsky, Alkeevsky, Almetyevsk, Apastovsky, Arsky, Atninsky, Bavly, Baltasinsky, Bugulminsky, Buinsky), 7 cities, 7 urban-type settlements and 1057 villages, villages and settlements included in these areas of the Republic of Tatarstan.

On December 7, 2018 in Kazan in the framework of the celebration of the 150th anniversary of the famous Tatar public figure, pedagogue, journalist Ahmad-Khadi Maqsudi (1868-1941) and the 140th anniversary of the prominent Tatar political leader, Professor, Doctor of law Sadri Maqsudi (1878-1957) the international scientific conference "Scientific heritage and social activities of Maqsudi brothers" was held.

The information was submitted by E. Kh. Kadirova and M. M. Khabutdinova, associate professors of Institute of Philology and Intercultural Communication, Kazan Federal University.

2018 ЕЛНЫҢ II ЯРТЫСЫНДА БУЛГАН ВАКЫЙГАЛАР

2018 елның 6–7 сентябрь көннәрендә Казанда татар әдәбияты классигы һәм күренекле публицист, җәмәгать эшлеклесе Гаяз Исхакыйның туууына 140 ел тулуга багышланган «Гаяз Исхакый һәм XX гасыр башында татарларның милли яңарышы» Халыкара фәнни-гамәли конференциясе узды. Әлеге чара Татарстан Республикасы Фәннәр академиясенең Г. Ибраһимов исемендәге Тел, әдәбият һәм сәнгать институты тарафыннан оештырылды. Конференция эшендә якын һәм ерак чит илләрдән (Төркия, АКШ, Әзербайҗан), Санкт-Петербург, Чабаксар, Казан, Яр Чаллы шәһәрләреннән галимнәр, Татарстан Республикасы Язучылар берлеге, массакүләм мәгълүмат чаралары вәкилләре, гомуми белем бирү оешмалары укытучылары, китапханәчеләр һ. б. катнашты. Гаяз Исхакый исемендәге «Идел-Урал» фонды җитәкчесе Тюляй Дуран (Төркия), Висконсин университеты профессоры, фәннәр докторы Юлай Шамил-оглы (АКШ), Әзербайҗан Милли фәннәр академиясенең Низами исемендәге әдәбият институтының әйдәп баручы фәнни хезмәткәре Гумматова Хураман (Әзербайҗан) һ. б. чыгыш ясадылар. 2018 елның 7 сентябрендә «Идел-Урал» Хәйрия фонды җитәкчесе Тюляй Дуран ТР Фәннәр Академиясендә Г. Исхакыйның документлар һәм шәхси архивының оригинал нөсхәләрен ТР Фәннәр академиясенең Г.Ибраһимов исемендәге Тел, әдәбият һәм сәнгать институтына тапшырды. Конференциядә катнашучылар Чистай муниципаль районының Яуширмә авылында Г. Исхакыйның тарихи-мемориаль һәм этнографик музеенда булдылар.

2018 елның 14 сентябрендә Магдебург шәһәренең әдәбият йортында Нәби Дәүли истәлегенә багышланган әдәби кичә узды. Чара ТР Фәннәр академиясенең Тарих институты, Кавказ, татар һәм Төркестан тикшеренүләре институты, LKJ (Саксония-Анхальт) һәм Татарлар-Дойчланд ассоциациясенең (Берлин) хезмәттәшлеге кысаларында оештырылды. Язучының туганнары, ТР Фәннәр академиясенең Тарих институты һәм Кавказ, татар һәм Төркестан тикшеренүләре институты хезмәткәрләре кичәнең мәртәбәле кунаклары булдылар. Татар делегациясе Н. Дәүли әсирлектә булган урыннарда. (гестапо төрмәсе (Дармштадт, Магдебург), хәрби әсирләр өчен «Shtalag 9b»лагере, совет хәрби әсирләре каберлеге (Бад Орб), «Магда» концлагере (Магдебург) һ. б.) булды, шул төбәкнең туган якны өйрәнүчеләре, Франкфурт һәм Берлин шәһәрләренең татар җәмгыятьләре вәкилләре белән очрашты.

Татарстан Республикасында һәм БДБ илләрендә Ш. Мәрҗани елы уңаеннан чаралар узды. 2018 елның 20–21 сентябрь көннәрендә Татарстан Республикасы Фәннәр академиясендә күренекле татар галиме һәм мәгърифәтчесе Шиһабетдин Мәрҗани туууына 200 ел тулуга багышланган «Шиһабетдин Мәрҗанинең фәнни мирасы һәм иҗтимагый эшчәнлеге» дигән Халыкара конференция узды. Конференцияне ТР Фәннәр академиясе һәм ТР Мәгариф һәм фән министрлыгы ярдәмендә ТР Фәннәр академиясенең Ш. Мәрҗани исемендәге Тарих институты оештырды. Конференция эшендә АКШ, Бөекбритания, Венгрия, Иордан, Сербия, Япония, Төркия, БДБ илләре, РФ төбәкләреннән 100 гә якын галим катнашты. Казан Кремленең «Манеж» күргәзмәләр залында бөек дин галименең кульъязмалары һәм басма хезмәтләре, шулай ук аның Казан рәссамнары иҗат иткән портретлары галереясы һәм бөек татар дин галименә багышланган каллиграфия эшләре тәкъдим ителгән «Шиһабетдин Мәрҗани. Татар холкы» исемле күргәзмәнең тантаналы ачылышы булды.

16 октябрь көнне Үзбәкстанның Бохара шәһәрендә Татарстан Республикасы Премьер-министры урынбасары В. Шәйхразиев, Болгар ислам академиясе, ТР Фәннәр академиясенең Ш. Мәрҗани исемендәге Тарих институты галимнәре, Бохара татар милли-мәдәни үзәге вәкилләре катнашында Ш. Мәрҗани тормышына һәм эшчәнлегенә багышланган түгәрәк өстәл узды. Татарстан кунаклары шулай ук Бохараның Ш. Мәрҗани булган истәлекле урыннарын карадылар.

31 октябрьдә Финляндиянең татар җәмгыяте үзәгендә Шиһабетдин Мәрҗани туууына 200 ел тулуга багышланган Халыкара фәнни-гамәли конференция узды. Конференциядә ТР Фәннәр академиясе, Казан федераль университеты, Ш. Мәрҗани исемендәге Тарих институты галимнәре катнашты.

2018 елның 20 ноябрендә Казанда Кабан күле яр буенда дин белгече һәм галим Шиһабетдин Мәрҗанигә һәйкәл ачу тантанасы узды. Чарада Татарстан Республикасы Президенты Рөстәм Миңнеханов, Татарстан Республикасы Дәүләт Киңәшчесе Минтимер Шәймиев, Казан мэры Илсур Метшин, Татарстан Республикасы мөфтие Камил Сәмигуллин, Ш. Мәрҗанинең туганнары һәм җәмәгатьчелек вәкилләре катнашты. Һәйкәл татар скульпторы Бакый Урманче проекты буенча ак мәрмәрдән эшләнгән.

29 ноябрьдә Казан федераль университетында Ш. Мәрҗани мирасын пропагандалауга юнәлдерелгән лекторий үтте. Чарада КФУ, Россия ислам институты, Казан шәһәре мәдрәсәләре галимнәре һәм дин белгечләре чыгыш ясады.

2018 елның 6 декабрендә Мәскәү шәһәрендә «Евразиянең мөселман цивилизациясе: Умма үсеше концепциясе» темасына «Шиһабетдин Мәрҗани исемендәге укулары» дип аталган III Халыкара фәнни-белем бирү конференциясе узды. Конференцияне оештыручылар: Россия Федерациясе Мөселманнарының диния нәзарәте, Россия мөфтиләр советы, Халыкара мөселман форумы секретариаты, Мәскәү ислам институты. Чара М. В. Ломоносов исемендәге Мәскәү дәүләт университеты (Азия Һәм Африка илләре институты), Санкт-Петербург дәүләт университеты, Казан (Идел буе) федераль университеты, Россия Фәннәр академиясенең Көнчыгышны өйрәнү институты ярдәме белән узды. Конференция эшендә хакимият органнары вәкилләре, дәүләт һәм дини югары уку йортлары ректорлары, танылган галимнәр һәм мәдәният эшлеклеләре катнашты. Чара күренекле татар дин белгече һәм галим Шиһабетдин Мәрҗани (1818–1889) тууына 200 ел һәм Россия Фәннәр академиясенең Көнчыгышны өйрәнү институты оешуга 200 ел булуга багышланган иде.

11–14 октябрь көннәрендә Казан федераль университетының Лев Толстой исемендәге Филология һәм мәдәниятара багланышлар институты базасында «Күпмилләтле дәүләт шартларында туган телләрне саклау һәм үстерү: проблемалар һәм перспективалар» дигән IX Халыкара фәнни-гамәли форум узды. Форум кысаларында 5 конференция үткәрелде: «Күпмилләтле дәүләт шартларында туган телләрне саклау һәм үстерү: проблемалар һәм перспективалар» дигән IX Халыкара фәнни-гамәли конференция, «Көнчыгыш-Көнбатыш контекстында төрки халыкларның әдәбияты һәм сәнгати мәдәнияте» исемле VI Халыкара фәнни-гамәли конференция, «Мәдәниятара хезмәттәшлек контекстында сәнгать һәм сәнгати белем» VII Халыкара фәнни-гамәли конференциясе, «Хәзерге заман шәһәренең сәнгати-тарихи тирәлеген мәдәниятнең рухи факторы буларак саклау» III Халыкара фәнни-гамәли конференциясе. Форум эшендә Россия һәм чит илләрдән 300дән артык вәкил катнашты. Форум кысаларында, татар шагыйре Роберт Миңнуллинның 70 яшенә багышлап, аның иҗатын пропагандалауга юнәлтелгән берничә чара үткәрелде. Катнашучылар пленар һәм секция утырышларындагы чыгышларында Россиянең төрле төбәкләре белән килешеп эшләү, төрки телләрне һәм мәдәниятне үстерү, булган проблемаларны хәл итү, туган телне, рус һәм чит телләрне өйрәнүне популярлаштыру кирәклеген ассызыкладылар.

11–14 октябрь көннәрендә Казан федераль университетының Лев Толстой исемендәге Филология һәм мәдәниятара багланышлар институтында «Төрки ономастика: үткәне һәм бүгенгесе» Халыкара фәнни-гамәли конференциясе узды. Ул төрки ономастика мәктәбенең актуаль проблемаларын билгеләүгә, Казан төрки-татар ономастика мәктәбенең фәнни контактларын киңәйтүгә, ономастика өлкәсендә эшләүче төрки дөнья галимнәрен туплауга юнәлтелгән иде. Конференция эшендә Төркия, Казахстан, Үзбәкстан, Төркмәнстан, шулай ук РФнең югары уку йортлары һәм фәнни үзәкләре (Татарстан, Башкортстан, Чувашия, Мәскәү, Санкт-Петербург, Волгоград, Якутск, Тубыл, Төмән һ. б.) вәкилләре катнашты. Пленар һәм секция утырышларында төрки телле халыкларның тарихы һәм бүгенге торышы белән бәйле мәсьәләләр күтәрелде.

2018 елның 17–19 октябрь көннәрендә Төркиянең Искешәһәр шәһәрендә Османгази университетында ел саен уза торган һәм бөтен дөнья тюркологларын берләштергән Халыкара

тюркологик симпозиум узды. Әлеге симпозиум эшендә Төркия, Әзербайҗан, Казахстан, Үзбәкстан, Төрекмәнстан, Кыргызстан, Кытай, Монголия, Әфганстан, Украина, Македония, Польша, Венгрия, Албаниядән, шулай ук Татарстан, Башкортстан, Чувашстан һәм башка республикалардан галимнәр катнашты.

2018 елның 27–28 октябрендә Россия Фәннәр академиясенең Көнчыгышны өйрәнү институтына 200 ел булуга багышланган Халыкара Конгресс узды, Чарада Россиянең һәм чит илләрнең күренекле сәясәт һәм җәмәгать эшлеклеләре, галимнәр, тикшеренүчеләр, экспертлар, шул исәптән КФУ вәкилләре катнашты. Форумда катнашучылар көнчыгышны өйрәнү, хәзерге дөньяда ислам үсеше проблемалары, Россия-Көнчыгыш-Көнбатыш арасында мөнәсәбәтләр урнаштыру юллары һәм көнчыгышның Цивилизацияләр хезмәттәшлеге өлкәсендәге икътисадый мөмкинлекләре турында фикер алыштылар.

2018 елның 1 ноябрендә Түбән Новгородта «Россия өммәләрен берләштерүдә мөселман дини идарәләренең роле» темасына «Фәйзханов укулары» XV Бөтенроссия фәнни-гамәли конференциясе уздырылды. Укулар Ш. Мәрҗанинең тууына 200 ел, Х. Фәйзхановның тууына 195 ел һәм Түбән Новгород өлкәсе мөселманнары диния нәзарәтенең оешуына 25 ел булуга багышланды. Конференция эшендә дәүләт хакимияте органнары вәкилләре, дин әһелләре, дин белгечләре, социологлар, РФнең фәнни һәм иҗтимагый интеллигенциясе вәкилләре катнашты. Чараны оештыручылар: Россия Федерациясе Мөселманнарының диния нәзарәте, М.В. Ломоносов исемендәге Мәскәү дәүләт университетының Азия һәм Африка илләре институты, Мәскәү ислам институты, Хөсәен Фәйзханов исемендәге Түбән Новгород ислам институты, Түбән Новгород өлкәсе мөселманнарының диния нәзарәте һәм Россия мөфтиләр советы, Ислам мәдәнияте, фән һәм мәгарифенә ярдәм фонды.

11–14 ноябрь көннәрендә Казан федераль университетында «Аяз Гыйләҗев һәм аның дөнья һәм ил мәдәниятендә мирасы» дигән Халыкара фәнни-гамәли конференция узды. Ул хәзерге көндә татар әдәбияты классигының иҗатын кабул итүгә бәйле фундаменталь проблемаларны өйрәнүгә һәм фикер алышуга, әсәрләрнең проблематикасы һәм поэтикасы, театр һәм кинематографик интерпретацияләре, аның биографиясендәге аз билгеле сәхифәләр мәсьәләләрен өйрәнүгә юнәлдерелде. Конференция эшендә 200 кеше, шул исәптән Венгрия, Германия, Төркия, Казахстан, Хакасия, Башкортстан, Удмуртия, Татарстан, Мәскәү, Санкт-Петербург, Төмән галимнәре һәм башка мәртәбәле кунаклар – Венгрия Генераль консулы Адам Штифтер, Казахстан Республикасының Генераль консулы Еркин Валитхан улы Тукумов, венгр тәрҗемәчесе Арпад Галгоци катнашты. Конференция кысаларында «Аяз Гыйләҗев һәм аның чоры: татарлар һәм Татарстан» дигән фотокүргәзмәне ачу тантанасы булды. Анда язучының шәхси архивыннан, шулай ук КДУны тәмамлаган фотографлар Эдвард Хәкимов, Зөфәр Бәширов, Рифкать Якупов коллекцияләреннән фоторәсемнәр тәкъдим ителде. Пленар утырыш А. М. Гыйләҗев әсәрләренең 6 томлыгын презентацияләү белән тәмамланды. Филология һәм мәдәниятара багланышлар институты директоры Рәдиф Рифкать улы Җамалетдинов бүлекчә хезмәткәрләренең «Россиядә һәм чит илләрдә А. М. Гыйләҗевнең иҗатын алга этәрү» проекты эшенә йомгак ясады. Конференциядә катнашучылар татар зиратында булдылар, А. М. Гыйләҗевнең каберенә чәчәкләр салдылар, биредә күмелгән татар мәдәнияте һәм фән эшлеклеләрен искә алдылар. Конференция Татарстан Республикасы Мәдәният министрлыгының финанс ярдәме белән оештырылды.

2018 ел Төрексой тарафыннан Ч. Айтматов елы дип игълан ителде.

11–14 ноябрь көннәрендә Казан федераль университетында «Көнчыгыш-Көнбатыш контекстында Чыңгыз Айтматов иҗаты» дигән Халыкара фәнни-гамәли конференция үткәрелде. Конференциядә Төркия, Кыргызстан, Әзербайҗан, Казахстаннан, Башкортстан, Татарстан,

Мордовия, Удмуртия, Чувашия Республикаларыннан әдәбият белгечләре катнашты. Конференциядә хәзерге заманда Айтматов иҗатын өйрәнүнең актуаль проблемалары, глобальләшү шартларында милли әдәбиятны саклау мәсьәләләре һәм башка проблемалар каралды. Конференция Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгының финанс ярдәме белән оештырылды.

22 ноябрьдә Мәскәүдә язучылар һәм интеллектуалларның «Россия – Ислам дөньясы» стратегик караш төркеме оештырган «Айтматов укулары мәдәниятләр диалогында» II Халыкара форумы узды. Татарстан Республикасыннан ТР Премьер-министры урынбасары Л. Р. Фазлыева, Татарстан Республикасы мәдәният министры И. Х. Әюпова, Казан шәһәре Башкарма комитетының мәдәният идарәсе башлыгы А.И.Абзалов, ТР Фәннәр академиясе вице-президенты Д. Ф. Заһидуллина катнашты.

12 декабрьдә Казанда «XX гасырның икенче яртысында милли әдәбиятларны торгызу һәм Чыңгыз Айтматов» Халыкара фәнни-гамәли конференциясе узды. Форум эшендә Россия Федерациясе төбәкләреннән, БДБ һәм якын чит илләрдән галимнәр, фәнни хезмәткәрләр, югары уку йортлары укытучылары, методистлар, аспирантлар катнашты. Конференцияне ТР Фәннәр академиясе оештырды.

14-16 ноябрь көннәрендә Казан консерваториясендә «Төрки-мөселман дөньясында музыка: дөньяви һәм дини мәсьәләләр» Халыкара конференциясе узды. Конференция эшендә Бөекбритания, Төркия, Төрекмәнстан, Үзбәкстан, Россия галимнәре катнашты. Төрки этномузыка, музыка белгечләре, музыка тарихчылары, ислам белгечләре төрле этнотөбәк мәдәнияте материалларында үз тикшеренүләренең нәтиҗәләрен тәкъдим иттеләр.

2018 елның 14-16 ноябрь көннәрендә Казанда «Мультимәдәни дөньяда ислам» VIII Халыкара форумы узды. Чарада Россия мөселманнарының диния нәзарәте, Ислам югары уку йортларының әйдәп баручы галимнәре, мәдрәсәләр вәкилләре катнашты. Конференцияне оештыручылар: Казан (Идел буе) федераль университеты, Россия Фәннәр академиясенең Көнчыгышны өйрәнү институты, Татарстан Республикасы мөселманнарының диния нәзарәте, Болгар ислам академиясе, Россия ислам институты (Казан шәһәре), Россия Федерациясе мөселманнарының диния нәзарәте, Татарстан Фәннәр академиясенең Ислам тикшеренүләре үзәге. Форум кысаларында берничә чара: «Хәзерге заман халыкара мөнәсәбәтләр системасында мөселман илләре» Халыкара конференциясе, «Россия Федерациясе субъектларында Ислам радикализм мониторингы» Бөтенроссия фәнни-гамәли конференциясе (Е. М. Примаков истәлегенә), «Төрки тел белеменең актуаль проблемалары: Россия һәм төрки-мөселман дөньясы» V Халыкара тюркологик конференциясе, «Якын Көнчыгышта дин һәм дәүләт: үзара хезмәттәшлек проблемалары», «Совет чорыннан соңгы киңлектә яшьләрне дерадикализацияләү мәсьәләләре», «Постсекуляр җәмгыятьтә мәдәниятара аралашуның стратегиясе һәм практикасы», «Ислам дөньясының дини һәм хокукый фикере» исемле түгәрәк өстәлләр; «Миграция кризисы контекстында интеграция процессларының киләчәге: Россия өчен Европа тәҗрибәсе» форсайт-сессиясе уздырылды.

2018 елның 6-7 нче декабрь көннәрендә Татарстан Республикасы Фәннәр академиясенең Татар энциклопедиясе һәм төбәкне өйрәнү институтында «Россия Федерациясендә төбәкләрне өйрәнү юнәлешендәге тикшеренүләрнең үзенчәлекләре һәм төп юнәлешләре» Бөтенроссия фәнни-гамәли конференциясе узды. Форум кысаларында 14 муниципаль район (Азнакай, Аксубай, Актаныш, Алексеевск, Апас, Арча, Әгерҗе, Әлки, Әлмәт, Әтнә, Балтач, Баулы, Бөгелмә, Буа), 7 шәһәр, 7 шәһәр тибындагы поселок һәм ТРның бу районнарына керә торган 1057 авыл һәм бистәләр турында мәгълүматлар тупланган «Татарстан Республикасының торак пунктлары» дигән иллюстрацияле энциклопедиянең беренче томын тәкъдир итү булды.

2018 елның 7 нче декабрендә Казанда, танылган татар җәмәгать эшлеклесе, педагог, журналист Әхмәтһади Максуди (1868–1941) тууына 150 ел һәм татар халкының күренекле сәясәтчесе, профессор, хокук докторы Садри Максуди (1878–1957) тууына 150 ел булуны бәйрәм итү кысаларында, «Бертуган Максудиларның фәнни мирасы һәм иҗтимагый эшчәнлеге» дип аталган Халыкара фәнни конференция узды.

Материаллар филология фәннәре кандидаты, Казан федераль университетының Филология һәм мәдәниятара багланышлар институты доценты Э. Х. Кадыйрова һәм филология фәннәре кандидаты, Казан федераль университетының Филология һәм мәдәниятара багланышлар институты доценты М. М. Хәбетдиновалар тарафыннан тупланды һәм әзерләнде.

ПРОШЕДШИЕ СОБЫТИЯ II ПОЛОВИНЫ 2018 ГОДА

6–7 сентября 2018 г. в Казани состоялась Международная научно-практическая конференция «Гаяз Исхаки и национальное возрождение татар в начале XX века», посвященная 140-летию со дня рождения классика татарской литературы и яркого публициста, общественного деятеля Гаяза Исхаки. Мероприятие организовано Институтом языка, литературы и искусства им. Г. Ибрагимова Академии наук Республики Татарстан. В работе конференции приняли участие ученые из ближнего и дальнего зарубежья (Турция, США, Азербайджан), городов Санкт-Петербург, Чебоксары, Казань, Набережные Челны, представители Союза писателей Республики Татарстан, средств массовой информации, учителя общеобразовательных организаций, библиотекари и т. д. С докладами выступили руководитель Фонда «Идел-Урал» имени Гаяза Исхаки Тюляй Дуран (Турция), профессор Висконсинского университета, доктор наук Юлай Шамиль-оглы (США), ведущий научный сотрудник Института литературы имени Низами Азербайджанской Национальной Академии наук Гумматова Хураман (Азербайджан) и др. 7 сентября 2018 года в Академии наук РТ состоялось вручение оригиналов документов и личного архива Гаяза Исхаки председателем Благотворительного фонда Тюляй Дуран Институту языка, литературы и искусства им. Г. Ибрагимова Академии наук РТ. Участники конференции посетили Историко-мемориальный и этнографический музей Г. Исхаки в с. Кутлушкино Чистопольского муниципального района.

---

14 сентября 2018 г. В Доме литературы г. Магдебурга состоялся литературный вечер, посвященный памяти Наби Даули. Мероприятие было организовано в рамках сотрудничества Института истории АН РТ, ИКАТАТ, LKJ (Саксония-Анхальт) и ассоциации Татарлар-Дойчланд (Берлин). Почетными гостями вечера стали родственники писателя, сотрудники Института истории АН РТ и ИКАТАТ. Татарская делегация посетила места, связанные с пребыванием Н. Даули в плену (тюрьма гестапо (Дармштадт, Магдебург), лагерь для военнопленных «Shtalag 9b», кладбище советских военнопленных (Бад Орб), концлагерь «Магда» (Магдебург) и др.), встретилась с местными краеведами, представителями татарских общин Франкфурта и Берлина.

В РТ и странах СНГ прошли мероприятия, приуроченные Году Ш. Марджани. 20–21 сентября 2018 г. в Академии наук РТ состоялась Международная конференция «Научное наследие и общественная деятельность Шигабутдина Марджани», посвященная 200-летию выдающегося татарского ученого и просветителя Шигабутдина Марджани. Организатором конференции выступил Институт истории им. Ш. Марджани АН РТ при поддержке Министерства образования и науки РТ и Академии наук РТ. В работе конференции приняли участие около 100 ученых, представляющие США, Великобританию, Венгрию, Иордан, Сербию, Японию, Турцию, страны СНГ, регионы РФ. В выставочном зале «Манеж» Казанского Кремля состоялось торжественное открытие выставки «Шигабутдин Марджани. Татарский характер», где были представлены рукописи и печатные издания великого богослова, а также галерея портретов ученого, созданных казанскими художниками, а также каллиграфические работы, посвященные великому татарскому богослову.

16 октября в Узбекистане в г. Бухара состоялся круглый стол, посвященный жизни и деятельности Ш. Марджани с участием заместителя Премьер-министра Татарстана, В. Шайхразиева, ученых АН РТ, Института истории им. Ш. Марджани, Болгарской исламской академии, бухарского татарского национально-культурного центра. Гости из Татарстана также посетили памятные места, связанные с пребыванием Ш. Марджани в Бухаре.

31 октября в Центре татарской общины Финляндии состоялась Международная научно-практическая конференция, посвященная 200-летию со дня рождения Шигабутдина Марджани, в которой приняли участие ученые АН РТ, КФУ, Института истории им. Ш. Марджани.

20 ноября 2018 г. в Казани на набережной озера Кабан состоялась церемония открытия памятника богослову и ученому, в которой приняли участие президент Татарстана Рустам Минниханов, Государственный советник РТ Минтимер Шаймиев, мэр Казани Ильсур Метшин, муфтий РТ Ка-

миль Самигуллин, родственники Ш. Марджани и представители общественности. Памятник выполнен из белого мрамора по проекту татарского скульптора Баки Урманче.

29 ноября в Казанском федеральном университете состоялся лекторий, нацеленный на пропаганду наследия Ш. Марджани. В роли лекторов выступили ученые и богословы из КФУ, Российского исламского института, медресе г. Казани.

6 декабря 2018 г. в г. Москве состоялась III Международная научно-образовательная конференция «Чтения имени Шагабутдина Марджани» по теме: «Мусульманская цивилизация Евразии: концепция развития уммы». Организаторы конференции: Духовное управление мусульман Российской Федерации, Совет муфтиев России, Секретариат Международного мусульманского форума, Московский исламский институт. Мероприятие проходит при поддержке Московского государственного университета имени М. В. Ломоносова (Институт стран Азии и Африки), Санкт-Петербургского государственного университета, Казанского (Приволжского) федерального университета, Института востоковедения Российской академии наук. В работе конференции приняли участие представители органов власти, ректора ведущих государственных и религиозных вузов, известные ученые и деятели культуры. Мероприятие приурочено к 200-летию со дня рождения выдающегося татарского религиозного мыслителя и ученого Шигабутдина Марджани (1818–1889) и 200-летию Института востоковедения Российской академии наук.

С 11 по 14 октября на базе Института филологии и межкультурной коммуникации имени Льва Толстого Казанского федерального университета прошел IX Международный научно-практический форум «Сохранение и развитие родных языков в условиях многонационального государства: проблемы и перспективы». В рамках форума проведены 5 конференций: IX Международная научно-практическая конференция «Сохранение и развитие родных языков в условиях многонационального государства: проблемы и перспективы», VI Международная научно-практическая конференция «Литература и художественная культура тюркских народов в контексте Восток – Запад», VII Международная научно-практическая конференция «Искусство и художественное образование в контексте межкультурного взаимодействия», III Международная научно-практическая конференция «Сохранение художественно-исторической среды современного города как духовного фактора культуры». В работе форума приняли участие свыше 300 представителей из России и зарубежья. Были проведены мероприятия, нацеленные на пропаганду творчества татарского поэта Роберта Миннуллина, приуроченные к его 70-летию. Участники форума в своих выступлениях на пленарных и секционных заседаниях подчеркнули необходимость координированной работы с различными регионами России по развитию тюркских языков и культуры, решению существующих проблем, популяризации преподавания и изучения родного, русского и иностранных языков молодым поколением.

С 11 по 14 октября в Институте филологии и межкультурной коммуникации им. Льва Толстого Казанского федерального университета прошла Международная научно-практическая конференция «Тюркская ономастика: от истоков до современности», нацеленная на определение актуальных проблем тюркской ономастики, расширение научных контактов Казанской тюрко-татарской ономастической школы, консолидацию ученых тюркского мира, работающих в области ономастики. В работе конференции приняли участие 110 ученых, педагогов, аспирантов и магистрантов из Турции, Казахстана, Узбекистана, Туркменистана, а также вузов и научных центров из РФ (Татарстан, Башкортостан, Чувашия, Москва, Санкт-Петербург, Волгоград, Якутск, Тобольск, Тюмень и др.) Конференция проводилась в рамках научного проекта при финансовой поддержке Российского фонда фундаментальных исследований (РФФИ), Правительства Республики Татарстан. На пленарном и секционных заседаниях были затронуты вопросы, связанные с историей и современным состоянием ономастиконов тюркоязычных народов.

17–19 октября 2018 года в городе Эскишехир Турции в университете Османгази прошел международный тюркологический симпозиум, который проводится каждый год и призван объединить

тюркологов всего мира. В работе нынешнего симпозиума приняли участие ученые из Турции, Азербайджана, Казахстана, Узбекистана, Туркменистана, Киргизии, Китая, Монголии, Афганистана, Украины, Македонии, Польши, Венгрии, Албании, а также из Татарстана, Башкортостана, Чувашии и других республик.

27–28 октября 2018 г. состоялся Международный конгресс, посвященный 200-летию Института востоковедения РАН, в котором приняли участие 600 видных российских и зарубежных политических и общественных деятелей, ученых, исследователей, экспертов, в том числе и из КФУ. Участники форума обсудили Проблемы востоковедения, развития ислама в современном мире, пути выстраивания взаимоотношений Россия – Восток – Запад и экономические возможности Востока в сфере Взаимодействия Цивилизаций.

---

1 ноября 2018 г. в Нижнем Новгороде проводилась XV Всероссийская научно-практическая конференция «Фаизхановские чтения» на тему «Роль духовных управлений мусульман в единении российской уммы». Чтения посвящены 200-летию со дня рождения Ш. Марджани, 195-летию со дня рождения Х. Фаизханова и 25-летию Духовного управления мусульман Нижегородской области. В работе конференции приняли участие представители органов государственной власти, религиозные деятели, исследователи-религиоведы, социологи, представители научной и общественной интеллигенции РФ. Организаторами мероприятия выступают: Духовное управление мусульман Российской Федерации, Институт стран Азии и Африки Московского государственного университета имени М. В. Ломоносова, Московский исламский институт, Нижегородский исламский институт имени Хусаина Фаизханова, Духовное управление мусульман Нижегородской области и Совет муфтиев России при поддержке Фонда поддержки исламской культуры, науки и образования.

11–14 ноября в Казанском федеральном университете состоялась Международная научно-практическая конференция «Аяз Гилязов и его наследие в мировой и отечественной культуре», нацеленная на рассмотрение и обсуждение фундаментальных проблем, связанных с восприятием творчества классика татарской литературы в современном мире, изучением вопросов проблематики и поэтики произведений, театральных и кинематографических интерпретаций, малоизвестных страниц его биографии. В работе конференции приняли участие 200 человек, в том числе ученые из Венгрии, Германии, Турции, Казахстана, Хакасии, Башкортостана, Удмуртии, Татарстана, Москвы, Санкт-Петербурга, Тюмени и др. Почетными гостями конференции были Генеральный консул Венгрии Адам Штифтер, Генеральный консул Республики Казахстан Еркин Валитханович Тукумов, венгерский переводчик русской литературы Арпад Галгоци. В рамках конференции состоялось торжественное открытие фотовыставки «Аяз Гилязов и его эпоха: татары и Татарстан», на которой были представлены фотографии из личного архива писателя, а также из коллекций фотографов-выпускников КГУ Эдварда Хакимова, Зуфара Баширова, Рифката Якупова. Пленарное заседание завершилось презентацией «Собрания сочинений А. М. Гилязова в 6-и томах». Директор Института филологии и межкультурной коммуникации Радиф Рифкатович Замалетдинов подвел итоги работы сотрудников подразделения над проектом «Продвижение творчества А. М. Гилязова в России и за рубежом». Участники конференции посетили Татарское кладбище: возложили цветы на могилу А. М. Гилязова, отдали дань памяти деятелям татарской культуры и науки, которые здесь похоронены. Конференция проводилась при финансовой поддержке Министерства культуры РТ.

2018 год был объявлен Международной организацией тюркской культуры (ТЮРКСОЙ) Годом Чингиза Айтматова.

11–14 ноября в Казанском федеральном университете проводилась Международная научно-практическая конференция «Творчество Чингиза Айтматова в контексте Востока – Запада», при-

уроченная к 90-летию писателя. В работе конференции приняли участие свыше 80 ученых, в том числе литературоведы из Турции, Киргизии, Азербайджана, Казахстана, Чувашии, Башкортостана, Татарстана, Удмуртии, Мордовии и др. На конференции были рассмотрены актуальные проблемы современного айтматоведения, проблемы сохранения национальных литератур в условиях глобализации и ряд др. Конференция проводилась при финансовой поддержке Министерства образования и науки РТ.

22 ноября в Москве состоялся II международный форум писателей и интеллектуалов «Айтматовские чтения за диалог культур», организованного Группой стратегического видения «Россия – Исламский мир», в работе которого приняли участие ученые АН РТ, сотрудники краеведческих музеев РТ. Республику Татарстан представляли Заместитель Премьер-министра РТ Л. Р. Фазлеева, Министр культуры РТ И. Х. Аюпова, начальник Управления культуры Исполкома г. Казани А. И. Абзалов и вице-президент Академии наук РТ Д. Ф. Загидуллина.

12 декабря в Казани проводилась Международная научно-практическая конференция «Возрождение национальных литератур во 2-ой половине XX века и Чингиз Айтматов», в работе которой приняли участие ученые, научные сотрудники, преподаватели вузов, методисты, аспиранты, соискатели из регионов РФ, стран СНГ и ближнего зарубежья. Организатором конференции выступила АН РТ.

14–16 ноября в Казанской консерватории состоялась Международная конференция «Музыка в тюрко-мусульманском мире: светское и религиозное». В работе конференции приняли участие ученые из Великобритании, Турции, Туркменистана, Узбекистана, России. Этномузыкологи, музыковеды-тюркологи, историки музыки, исламоведы представили результаты своих исследований на материале разных этнорегиональных культур.

14–16 ноября 2018 года в Казани состоялся VIII Международный форум «Ислам в мультикультурном мире», в котором приняли участие ведущие ученые, представители духовных управлений мусульман России, исламских вузов, медресе. Организаторами конференции выступили Казанский (Приволжский) федеральный университет, Институт Востоковедения Российской академии наук, Духовное управление мусульман Республики Татарстан, Болгарская исламская академия, Российский исламский институт (г. Казань), Духовное управление мусульман Российской Федерации, Центр исламоведческих исследований Академии наук Татарстана. В рамках форума проводились следующие мероприятия: Международная конференция «Мусульманские страны в системе современных международных отношений», Всероссийская научно-практическая конференция «Мониторинг „Исламский радикализм в субъектах РФ“» (памяти Е. М. Примакова), «Актуальные проблемы тюркологии: Россия и тюрко-мусульманский мир», круглые столы «Религия и государство на Ближнем Востоке: проблемы взаимодействия», «Проблемы дерадикализации молодежи на постсоветском пространстве», Стратегии и практики межкультурной коммуникации в постсекулярном обществе», «Богословская и правовая мысль исламского мира»; форсайт-сессия: «Будущее интеграционных процессов в контексте миграционного кризиса: опыт России для Европы».

В Институте татарской энциклопедии и регионоведения АН РТ (ИТЭР) 6–7 декабря 2018 г. состоялась Всероссийская научно-практическая конференция «Развитие регионоведческих исследований в Российской Федерации: особенности и основные направления». В рамках форума прошла презентация первого тома иллюстрированной энциклопедии «Населенные пункты Республики Татарстан», где представлены сведения о 14 муниципальных районах (Агрызском, Азнакаевском, Аксубаевском, Актанышском, Алексеевском, Алькеевском, Альметьевском, Апастовском, Арском, Атнинском, Бавлинском, Балтасинском, Бугульминском, Буинском), 7 городах, 7 поселках городского типа и 1057 селах, деревнях и поселках, входящих в эти районы РТ.

---

7 декабря 2018 г. в Казани в рамках празднования 150-летия известного татарского общественного деятеля, педагога, журналиста Ахметхади Максуди (1868–1941) и 140-летия видного татарского политического деятеля, профессора, доктора права Садри Максуди (1878–1957) состоялась Международная научная конференция «Научное наследие и общественная деятельность братьев Максуди».

Материалы подготовлены доцентами Института филологии и межкультурной коммуникации имени Льва Толстого Казанского федерального университета Э. Х. Кадировой,М. М. Хабутдиновой.